

Príloha č.2: Makroekonomický vývoj Slovenskej republiky

Slovenská republika je zvrchovaný, právny štát. Novodobé Slovensko začalo svoju éru 1.1.1993 rozpadom Československa na dva nástupnícke štáty, Českú a Slovenskú republiku. Slovenská republika je parlamentnou demokraciou s predsedom vlády a prezidentom, ktorý je síce formálnou hlavou výkonnej moci, no má veľmi obmedzené právomoci. Krajina sa delí na 8. krajov, ktoré sú pomenované na základe svojho sídla. Od roku 2002 majú kraje určitý stupeň autonómie. (EK, 2022)

Ekonomika Slovenskej republiky je závislá ekonomickom vývoji Nemecka a okolitých krajín. Automobilový priemysel tvorí 14% HDP a takmer polovicu priemyselnej výroby.

Hospodárstvo SR a vyhliadky

SR je malou a otvorenou ekonomikou závislou na ekonomickom vývoji Nemecka a okolitých krajín. Ekonomika je veľmi závislá na automobilovom priemysle, ktorý vytvára takmer 14% HDP a 45% priemyselnej výroby.

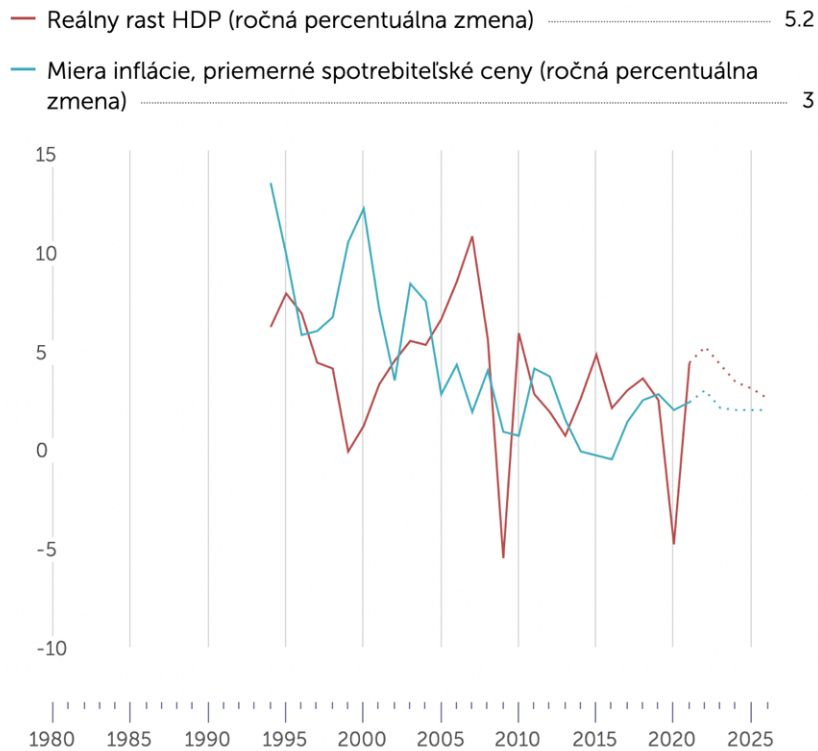
V prvom polroku 2020 bola hodnota slovenského exportu 79,3% HDP.

Na Slovensku sa ťaží hnedé uhlie, mangánová ruda, ropa (cca 2% dopytu krajiny). Na východe krajiny sú významné ložiská uránovej rudy. Slovensko má tiež zdroje alginitu. Tento minerál sa používa v poľnohospodárstve, kozmetike a farmácii.

Slovenská ekonomika sa začala zotavovať z recesie v roku 2020, avšak prerušenie dodávateľského reťazca, opätovný výskyt infekcií COVID-19, či vojenský konflikt na Ukrajine výrazne spomalili toto zotavenie. Pôvodný predpoklad bol, že sa rast ekonomiky opäť zrýchli od roku 2022. Predpokladajú sa klesajúce rozpočtové deficity. Hospodársky rast a nízke úrokové sadzby pomôžu znížiť pomer verejného dlhu voči HDP. Pôvodne sa predpokladalo, že slovenská ekonomika dosiahne úroveň produkcie pred pandémiou do konca roka 2021. (EK, 2021)

Na *Grafe č.12* môžeme vidieť reálny rast HDP a mieru inflácie Slovenskej republiky.

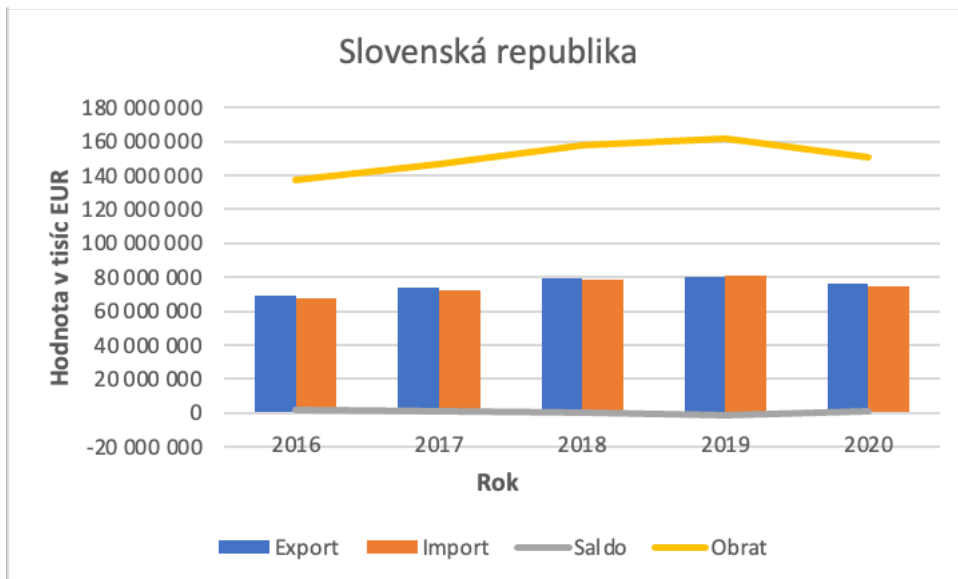
Graf 1 - Reálny rast HDP a miera inflácie SR

Prameň: International Monetary Fund, 2022 In. < (IMF, 2021)>

V *Grafe č.13* je zobrazený vývoj ročných hodnôt ukazovateľov medzinárodného obchodu Slovenskej republiky.

Graf 2 - Vývoj zahraničného obchodu s tovarmi SR (v tisíc €)

Prameň: Vlastné spracovanie na základe dát z databázy TradeMap 2022 In.

https://www.trademap.org/Country_SelProductCountry_TS.aspx?nvpm=1%7c703%7c%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1

Príloha č.3: Makroekonomický vývoj Českej republiky

Česká republika je zvrchovaný, právny štát. Novodobá Česká republika začala svoju éru tak, ako Slovenská republika po rozpade ČSFR 1.1.1993. Česká republika je parlamentná republika s predsedom vlády a hlavou štátu. Krajina sa delí na 14 samosprávnych krajov vrátane hlavného mesta Prahy. (EK, 2022)

Hospodárstvo a vyhliadky

ČR má otvorenú, proexportne orientovanú ekonomiku. Rozhodujúci podiel v národnom hospodárstve má sektor služieb 59,8%, priemysel 32,3%, stavebníctvo 5,4%, poľnohospodárstvo 2,5% HDP. Krajinu charakterizuje silná závislosť na bilaterálnych obchodných vzťahoch s Nemeckom, ktoré tvoria 23,2% importu a 32,6% exportu. Jej obchod a investičné aktivity sú výrazne naviazané na Európsku úniu. Do krajín Európskej únie smeruje 83,5% exportu a 60,8% importu. (MZVEZ, 2021)

Medzi hlavné prírodné zdroje Českej republiky patria ložiská hnedého uhlia a čierneho uhlia, kaolínové hliny, uránová ruda a sklárske piesky. V Českej republike sa ťažia aj železné rudy, ropa, zemný plyn, ortuť, striebro a grafit. (Gov.pl, 2021)

Obrat zahraničného obchodu Českej republiky za rok 2020 dosiahol takmer 319 mld. Eur.

Pri zotavovaní sa z recesie v roku 2020 predstavuje narušenie dodávateľského reťazca negatívny vplyv pre českú ekonomiku aj v roku 2021. Očakávalo sa, že ekonomická aktivita sa začiatkom roka 2022 zrýchli. Inflácia sa v rokoch 2021 a 2022 mala zvýšiť v dôsledku kombinácie rastu ceny energií, malej ponuky a silného dopytu. Očakávajú sa trvalé opatrenia na udržanie deficitu nad úrovňou pred pandémiou. V reakcii na rastúce riziká Česká národná banka zvýšila mieru úrokových sadzieb. Dobré ukotvené inflačné odhady by mali zabrániť, aby sa dočasné cenové tlaky stali trvalými, čo by umožnilo spomaliť infláciu v roku 2023. Verejný dlh bol v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EÚ nízky, očakávané tempo jeho rastu v rokoch 2020 – 2023 by malo byť nad priemerom EÚ. (EK, 2021)

Príloha č.4: Makroekonomický vývoj Poľskej republiky

Poľská republika je parlamentárna republika. Základom vládnej štruktúry je rada ministrov. Krajina je rozdelená na 16 vojvodstiev, ktoré do veľkej miery odrážajú historické regióny. Správna moc sa na regionálnej úrovni delí medzi vládou menovaného vojvodu, volené miestne zhromaždenie a predstaviteľa výkonnej moci voleného miestnym zhromaždením. (EK, 2022)

Hospodárstvo a vyhliadky

Poľsko ako jediná krajina EÚ prešla krízou rastu HDP od prvej vlny krízy v roku 2009 až doteraz. Prostriedky z fondov EÚ zostávajú hlavným zdrojom rozvoja hospodárstva krajiny. Obrat zahraničného obchodu Poľska za rok 2020 dosiahol takmer 446 mld. Eur.

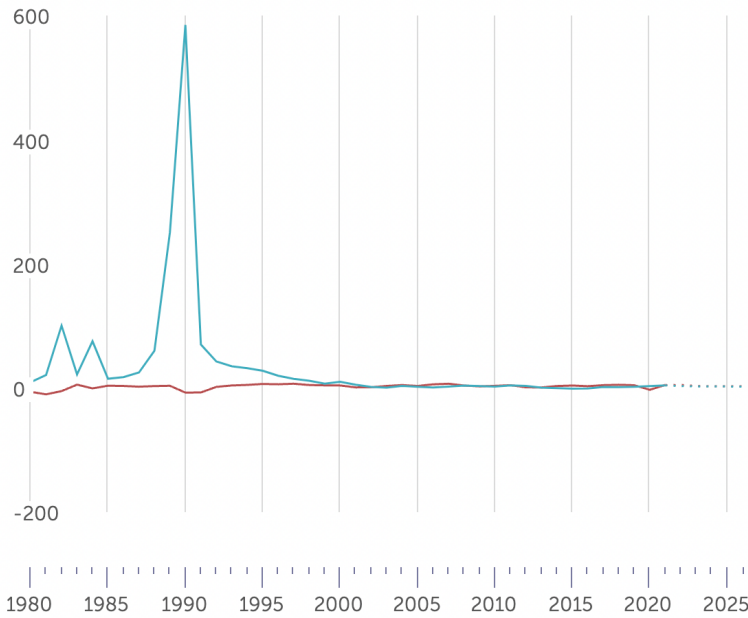
V zahraničnom obchode si Poľsko udržalo so Slovenskom pozíciu tretieho najväčšieho partnera po Nemecku a Českej republike. V prípade vzájomných investícií medzi Poľskou republikou a Slovenskom je jednoznačne spoločná hranica. Z počiatku spoločné investície smerovali do tradičných odvetví priemyslu a obchodu. Na slovenskom trhu sa aktivizovali obchodné reťazce založené poľskými subjektami ako Mercury Market, Wojas, CCC či Reserved. Naopak, medzi významných slovenských investorov v Poľsku patria spoločnosti ako Slovnaft, ESET, PENTA Investments, či Váhostav ktorý sa zúčastnil konzorcia pri výstavbe ropného terminálu v Gdaňsku. (Gov.pl, 2021)

Poľská ekonomika sa v prvej polovici roku 2021 výrazne vzchopila a dosiahla úroveň HDP pred pandemiou v dôsledku postupného uvoľňovania obmedzení súvisiacich s COVID-19 a zvýšenej funkčnosti podnikov a spotrebiteľov. Očakávalo sa, že hospodársky rast zostane dynamický aj napriek výpadku dodávateľov a prudko stúpajúcich cien komodít. Inflácia mala byť zvýšená v rokoch 2021 a 2022 v dôsledku rastúcich cien energií a nákladov na prácu, ale v roku 2023 sa mali zmierniť. Niektoré inflačné tlaky prinútili centrálnu banku sprísniť menovú politiku, vrátane zvýšenia úrokovej sadzby. Očakávalo sa hospodárske oživenie vďaka priaznivému vývoju na trhu práce a cyklickým faktorom, ale aj vďaka novým daniam. (EK, 2021)

Na *Grafe č.16* môžeme vidieť reálny rast HDP a mieru inflácie Poľskej republiky.

Graf 5 - Reálny rast HDP a miera inflácie PL

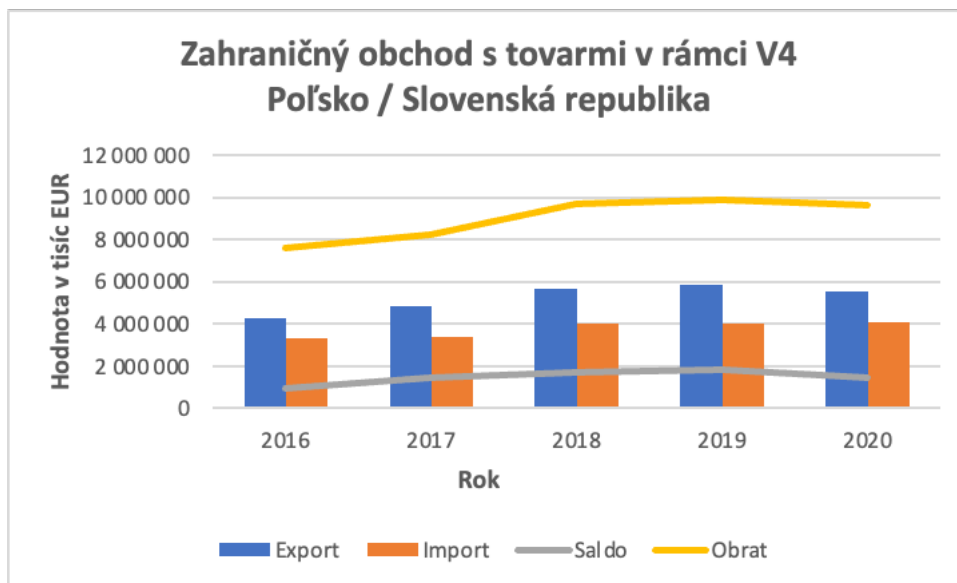
- Reálny rast HDP (ročná percentuálna zmena) 5.1
- Miera inflácie, priemerné spotrebiteľské ceny (ročná percentuálna zmena) 3.3

Prameň: International Monetary Fund, 2022 In. <<https://www.imf.org/en/Countries/POL>>

V *Grafe č.17* vidíme grafické zobrazenie vývoja zahraničného obchodu PL/SR s tovarmi za 5 rokov.

Graf 6 - Vývoj zahraničného trhu s tovarmi PL so SR (v tisíc €)

Prameň: Vlastné spracovanie na základe dát z databázy TradeMap 2022 In.

<https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx?nvpm=1%7c616%7c%7c703%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c4%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1%7c1%7c1>

Príloha č.5: Makroekonomický vývoj Maďarska

Maďarsko je parlamentná republika s predsedom vlády, ktorý má výkonnú moc a hlavou štátu, ktorá plní najmä reprezentatívne úlohy. Maďarská republika sa delí na 19 žúp, Budapešť a 23 miest, ktoré majú župnú právomoc. (EK, 2022)

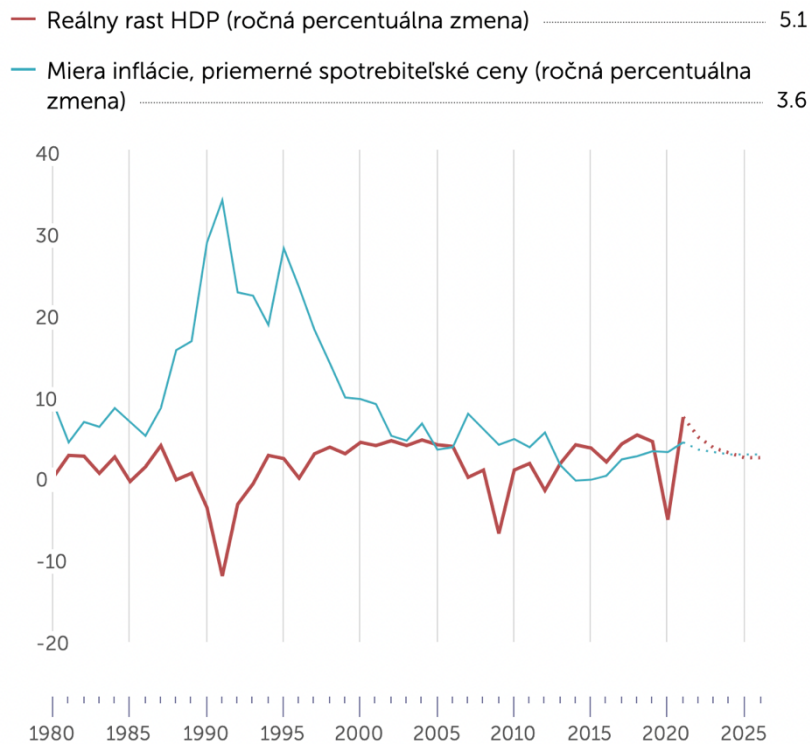
Hospodárstvo a vyhliadky

V Maďarsku sú pomerne rozmanité, aj keď nie veľmi bohaté ložiská nerastných surovín. Najvýznamnejšie z nich sú ložiská bauxitu, uhlia, zemného plynu a horúce pramene liečivých vôd. Maďarsko vníma Ruskú federáciu ako strategicky dôležitého partnera v oblasti hospodárskej spolupráce, garantujúcej energetickú bezpečnosť a tiež ako ochranu pred epidémiou COVID-19.

Politický stimul bol nastavený tak, aby udržal hospodársku expanziu Maďarska napriek prerušeniu reťazcov globálnej ponuky. Ekonomický rast mal ostať dynamický v roku 2022, ale v roku 2023 sa mal spomaliť kvôli sťahovaniu politickej podpory. Rastúce ceny komodít a mzdové tlaky prispievajú k vysokej inflácii. Napriek silnému oživeniu produkcie sa očakáva, že deficit a dlh verejných financií budú klesať len postupne. Maďarská ekonomika pokračovala v silnom raste s oživením HDP na úroveň pred pandémiou v druhom štvrtroku 2021, a to aj napriek dočasnému obmedzeniu určitých služieb. Stimulačné opatrenia zamerané na zvýšenie spotreby v roku 2022 mali zahŕňať jednorazové vrátenie dane z príjmu rodinám s deťmi, zníženie dane z príjmu pre pracovníkov pod 25 rokov, znovuzavedenie 13. dôchodku a administratívne zvýšenie miezd. Maďarská ekonomika je silne integrovaná do globálneho hodnotového reťazca, kvôli čomu je vývoz citlivý na výpadky dodávok. Očakávalo sa, že nedostatok materiálu od roku 2022 poklesne. (EK, 2021)

Na *Grafe č.18* môžeme vidieť reálny rast HDP a mieru inflácie Maďarska.

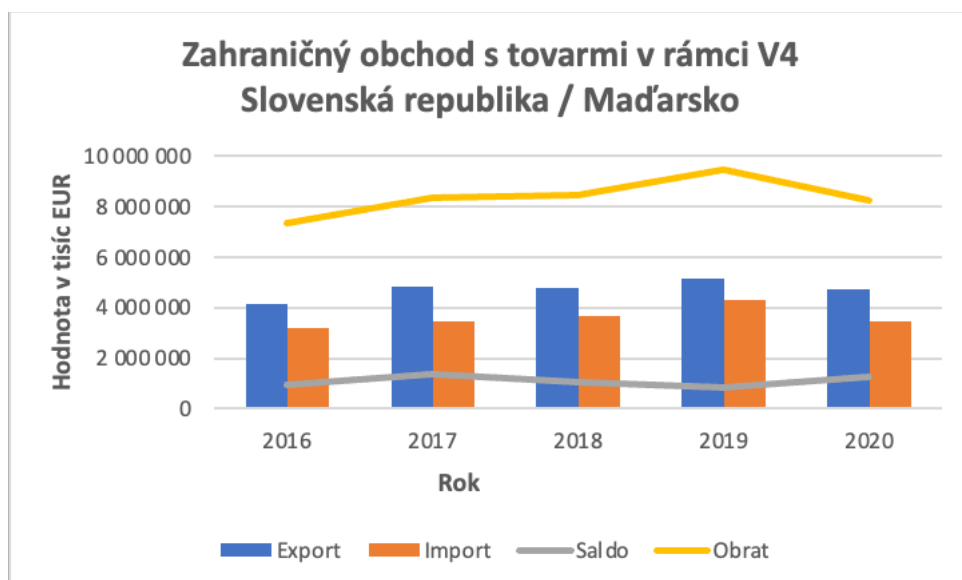
Graf 7 - Reálny rast HDP a miera inflácie HU

Prameň: International Monetary Fund, 2022 In. < <https://www.imf.org/en/Countries/HUN>>

Grafické zobrazenie hodnôt zahraničného obchodu s tovarmi medzi SR/HU môžeme vidieť na *Grafe č.19*.

Graf 8 - Vývoj zahraničného obchodu medzi SR a HU (v tisíc €)

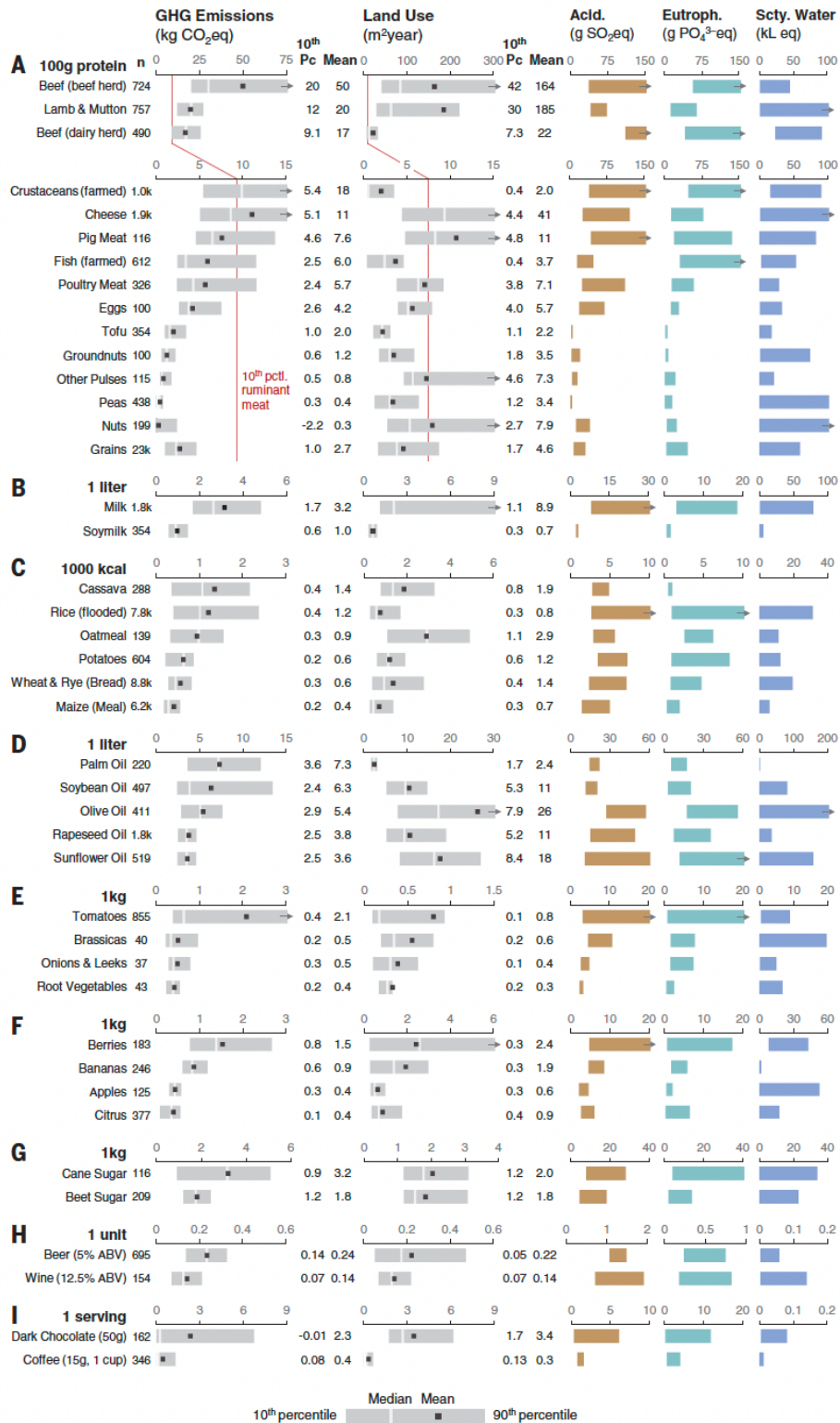

Prameň: Vlastné spracovanie na základe dát z databázy TradeMap 2022 In.

https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx?nvpm=1%7c703%7c%7c348%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1%7c1

Príloha č.6 - Odhadované globálne rozdiely v emisiách skleníkových plynov a odčerpávaní sladkej vody v 40 kategóriách vybraných komodít

Obrázok 5 - Odhadované globálne rozdiely v emisiách skleníkových plynov

Prameň: Poore, J., & Nemecek, T. (2018). Reducing food's environmental impacts through producers and consumers. *Science*, 360(6392), 987-992.